

TALE

Samråd E om ældre elevatorer (afholdes den 1. marts 2023)

9. februar 2023

J.nr. 20235200019 – 2023-809

CAPA

DET TALTE ORD GÆLDER.

Samrådspørgsmål E stillet af Ole Birk Olesen (LA)

Vil ministeren forklare, hvad der retfærdiggør ministerens opbakning til Arbejds miljørådes forslag om, at ældre elevatorers hejsekakte skal inddækkes af plader? Og er ministeren enig i, at en fastholdelse af de gældende regler kommer særligt arbejdsgivere og lønmodtagere i elevatorvirksomheder til gavn? Kan ministeren videre oplyse, hvilke ulykkesstatistikker eller anden dokumentation, der ligger til grund for de konkrete regler? Og vil ministeren redegøre for, hvilke konsekvenser reglerne forventes at have for ejere af ældre opgange i Danmark, herunder hvad ejerne må forventes at skulle betale til elevatorvirksomheder for at få arbejdet udført i henhold til reglerne?

Baggrund

Repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter, udpeget af Arbejds miljørådet, har i juni 2022 drøftet kravene til ældre elevatorers skaktinddækning. Baggrunden var, at Arbejdstilsynet i 2021 ændrede reglerne for tætheden af skaktinddækning på ældre ikke CE-mærkede elevatorer. Med ændringen blev reglerne for åbninger i elevatorernes etage- og stoledøre skærpet. Drøftelserne var foranlediget af, at Beskæftigelsesministeren havde bedt Arbejdstilsynet om at indkalde parterne til en dialog om, hvorvidt reglerne for ældre elevatorers skaktinddækning havde fundet den rette balance. Arbejds miljørådet har i en orientering til Beskæftigelsesudvalget af 11. januar 2023 oplyst, at de tilslutter sig den til formålet nedsatte arbejdsgruppes vurdering om, at der ikke er behov for regelændringer på området. Ministeren har i samme orientering oplyst, at hun på baggrund af Arbejds miljørådets udtalelse har valgt at fastholde reglerne for skaktinddækning af ældre elevatorer. Der henvises til BEU alm. del – bilag 18, Folketingsåret 2022-23 (2. samling).

[Indledning]

Tak for invitationen.

Elevatorer findes typisk steder, hvor mange har deres gang. Derfor mener jeg, at det er vigtigt med

et højt sikkerhedsniveau, så hverken børn eller voksne kommer til skade.

[Begrundelse for fastholdelse af regler]

Inden jeg besvarer spørgsmålet, vil jeg gerne kort ridse baggrunden for de eksisterende regler op, så det er klart, hvad der er op og ned i sagen. Både her i lokalet og for folk, der kigger med.

I juni 2016 blev der indført skærpede regler for inddækning af elevatorskakte af ældre ikke CE-mærkede elevatorer. Efter en overgangsordning trådte reglerne i kraft den 1. januar 2020. Det betyder altså, at elevatorejerne har haft god tid til at indrette sig på de nye regler.

Desværre betød en sproglig fejl i bekendtgørelsen, at disse ældre elevatorer skulle leve op til helt de samme krav til tæthed af inddækningen af elevatorskakten som nye elevatorer. Det var ikke hensigten med regelændringen.

For at rette op på fejlen igangsatte Arbejdstilsynet i samarbejde med Arbejds miljørådet – bestående af arbejdsmarkedets parter – i 2020 derfor et arbejde med at se på reglerne.

På den baggrund blev et samlet regeludvalg under Arbejds miljørådet enige om en ændring af

reglerne, så kravet til skaktinddækningens tæthed blev lempet.

Ændringen trådte i kraft den 1. juli 2021, og reglerne giver den enkelte elevatorejer mulighed for at gøre brug af fx en glasplade eller en perforeret plade med mindre huller som skaktinddækning. På den måde blev det sikret, at disse ældre elevatorer bedre kan beholde deres arkitektoniske herlighedsværdi.

På grund af flere spørgsmål fra spørger til reglerne valgte den daværende beskæftigelsesminister i foråret 2022 at bede Arbejdstilsynet om at indkalde arbejdsmarkedets parter i regi af Arbejds miljørådet til en drøftelse af, om reglerne for skaktinddækning havde den rette balance.

Et enigt Arbejds miljøråd kom frem til, at der med ændringen af reglerne var fundet en fornuftig balance mellem på den ene side et højt sikkerhedsniveau og på den anden side fastholdelse af den arkitektoniske herlighedsværdi.

Og så til besvarelsen af spørgsmålet.

Som jeg oplyste udvalget om den 11. januar 2023, så har jeg lyttet til Arbejds miljørådets vurdering. Og på den baggrund har jeg valgt at fastholde reglerne for skaktinddækning af disse ældre elevatorer, som de er.

[Om reglerne kommer branchen til gode]

Videre spørges der til, om fastholdelse af reglerne særligt kommer arbejdsgivere og lønmodtagere i elevatorbranchen til gode.

Arbejdstilsynet har oplyst mig om, at reglerne om indretningskrav for eksisterende ikke CE-mærkede elevatorer blev ændret tilbage i 2016, fordi reglerne var utidssvarende og svære at forstå.

Som sagt betød en sproglig fejl, at disse ældre elevatorer skulle leve op til helt de samme krav som nye elevatorer i forhold til tæthed af skaktinddækning. Det var ikke hensigten.

At reglerne blev lempet i 2021 skyldtes som nævnt et ønske om at tage hensyn til både sikkerheden og den arkitektoniske herlighedsværdi.

Der har derfor ikke været tale om, at lempelsen af kravet skulle tilgodese en bestemt branche.

[Dokumentation og ulykkesstatistikker]

I forhold til spørgsmålet om dokumentation eller ulykkesstatistikker, der ligger til grund for reglerne, kan jeg oplyse, at reglerne bygger på arbejdsmiljøreglernes forebyggelsesprincip om afskærmning af faresteder.

Arbejdstilsynet har således oplyst mig om, at kravene til skaktinddækning følger de generelle regler for maskinsikkerhed. Det handler om at sikre, at personer ikke skal kunne komme i kontakt med farlige dele som fx elevatorstolen.

Helt konkret er reglerne indrettet sådan, at børn ikke må kunne komme til skade. Det kan fx dreje sig om, at små børn ikke må kunne stikke fingrene ind i skaktinddækningen og komme til skade, når elevatoren kører op og ned.

Arbejdstilsynet har endvidere oplyst, at hverken de eller elevatorbranchen har kendskab til omfanget af ulykker med disse ældre elevatorer. Det skyldes blandt andet, at Arbejdstilsynet alene bliver oplyst om arbejdsulykker, og derfor ikke har kendskab til eventuelle ulykker for privatpersoner.

Reglerne er med andre ord indført, fordi der er risiko for, at der kan ske en ulykke – altså som et forebyggende princip, som er det generelle princip i arbejdsmiljølovgivningen.

[Konsekvenser for ejere]

I forhold til spørgsmålet om, hvilke konsekvenser reglerne forventes at have for ejere af ældre opgange i Danmark, vil jeg gentage, at der ikke er tale om nye regler.

Reglerne blev vedtaget i 2016 og trådte i kraft med en overgangsordning frem til 1. januar 2020. Ejere af disse elevatorer af ældre karakter har derfor haft god tid til at indrette sig efter de nye regler.

Arbejdstilsynet vurderer, at langt de fleste elevatorejere allerede har fået ombygget deres elevatorer. Det er derfor et fåtal af ejere, der af forskellige årsager ikke har fået ombygget deres elevator endnu.

Selve omkostningerne forbundet med en ombygning vil afhænge af den specifikke elevator og selvfølgelig ejerens specifikke ønsker.

Er der enkelte elevatorejere, som har vanskeligt ved at nå at få lovliggjort elevatoren fx på grund af mangel på håndværkere, så er der fortsat mulighed for at ansøge om midlertidig dispensation hos Arbejdstilsynet.

Jeg forventer, at de sidste ejere inden for den nærmeste fremtid får lovliggjort deres elevator.

Tak for ordet.